

צידה לדרך:

סלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

צידה לדרך - פרשת שמני פרה

עלון מס' 84 | שנה שנייה

אבי אבי רכב ישראל ופרשיו אבל יחיד עשי לך

עשרות אלפי ילדי הקירוב שע"י קרן ההסעות של החינוך העצמאי מצטרפים לעם היהודי באבלו הכבד בהלקח רישא דאומתא אביהם ופטרונם של ילדי ישראל אשר היו חקוקים על לוח ליבו המהודר שעלה בסערה השמימה

רשכבה"ג פאר הדור והדרו

מרון רביון שמריהו יוסף חיים קניבסקי זצוקלה"ה גדול כים שבריון מי ירפא לנו

המקום ינחם את משפחתו הכבודה בנין וחתנין גדולי התורה שליט"א ואת כל עם ישראל די בכל אתר ואתר ירפא את שברם ויחיש גאולתם ובנחמת ציון וירושלים ינחמו קרן ההסעות של החינוך העצמאי

התלמידים

הפעילים

ההנהלה

מדרש רבנו

מכל מין ומין והראה להם. וכן בעוף ואת אלה תשקצו מן העוף. וכן בשרצים וזה לכם הטמא".

כתב בספר "ומתוק האור": כעין מה שמצינו במכת ערוב במצרים, שקל החיות התקבצו ובאו למקום אחד - כה ארע גם כאן, אלא שבמקרה זה, לא רק החיות באו אלא גם הדגים והשרצים, מכל הסוגים והמינים, קטנים וגדולים, מסרדין ועיר ועד לזיתן ענק. כלם הגיעו לשם, ומשה רבנו הראה לעם ישראל את

לפתע נכנס חגב מן החלון הישר אל שלתנו של מרן שר התורה זצוק"ל.

כתוב בפרשה: "ידברו אל בני ישראל לאמר זאת החיה אשר תאכלו מכל הבהמה אשר על הארץ" (יא, ב)

כתב רש"י: "זאת החיה - מלמד שהיה משה אחוז בחיה ומראה אותה לישראל, זאת תאכלו וזאת לא תאכלו. את זה תאכלו וגו' - אף בשרצי המים אחז

לו צער רב מכה. תוה כְּדִי הצער נחת על ה'שְׁלֶחַן ערוה' שְׁלו חֲגַב גְּדוֹל מוֹל עֵינָיו מִמֶּשׁ, וְהוּא עֵין בּו וְנָחָה דַעְתּוֹ. הוּא הִסִיט אֶת הַחֲגַב מִשְׁלַחְנוּ וְהַחֲגַב עָף לוֹ. אַחַר כֵּה הִצְטַעַר כֵּין שְׁנוֹכַר בְּעוֹד סִפְק שְׁהִיָּה לוֹ וְשָׁכַח לַעֲיֵן בְּחֲגַב. וְתוֹה כְּדִי מִחֲשָׁבָה נָחַת שְׁנִית הַחֲגַב, עֵין בּו וְנָחָה דַעְתּוֹ. כְּסִפְרוֹ זֹאת לְחֲמִי - מֶרֶן רַבִּי יוֹסֵף שְׁלוֹם אֱלִישִׁיב וְצוֹק"ל, אָמַר שְׁנֵה פְּשוּט וּבְרוּר שְׁמִי שְׁלוֹמֵד תּוֹרָה לְשִׁמָּה הַקַּב"ה עוֹזֵר לוֹ בְּלַמּוּדוֹ.

סִימְנֵי הַטְהָרָה, מִי מִבִּינֵיהֶם טְהוֹר וְכָשֵׁר לְאַכִּילָה, וּמִי אֵינּוּ טְהוֹר. וַיֵּשׁ לְצֵין כִּי מִלְּשָׁה רַבְּנוּ לֹא נִזְקַק לְטָרַח מְאוּמָה לְשֵׁם הַבְּאָתָם. הֵם בָּאוּ לְבַד, מִכַּח צוּי ה', הַמְסִיעַ בְּיַד אֱלוֹ הַחֲפָצִים לְדַעַת אֶת תּוֹרָתוֹ וּמְצוּוֹתָיו. וְיָדוּעַ הַמַּעֲשֶׂה אֹדוֹת מֶרֶן שֶׁר הַתּוֹרָה רַבִּי חַיִּים קִנְיָבְסְקִי וְצוֹק"ל שְׁבַחֲדֵשׁ אֵב תִּשְׁל"ו, בְּעַת שְׁחַבֵּר אֶת קוֹנְטְרָס 'קִרְנֵי חַגְבִּים' וְלָמַד אֶת כָּל דֵּינֵי הַחַגְבִּים, מֵה מָתַר וּמָה אָסוּר, הַתְּעוֹרְרָה אֲצֵלוֹ שְׁאֵלָה מְצִיאוּתִית אִיךָ בְּדִיוֹק נִרְאָה הַחֲגַב בְּרַגְלָיו, וְהִיָּה

בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה

יְלֵד זֶה הָיָה הַיְלָד הַיָּחִיד שְׁנוֹתֵר לְפִלְטָה וְנִצַּל מִגָּטוֹ קוֹבְנָא. עַל פְּנֵיו שֶׁל הָרַב מִפּוֹנִיבּוֹ וְצ"ל הַיְתָה נִכְרַת הַתְּרַגְּשׁוֹת מִיְחַדָּת. כְּאֲשֶׁר כְּבֹדוֹהוּ לְשִׁאת דְּבָרִים, הוּא בְּקֵשׁ חֲמֶשׁ. הָיָה זֶה בְּפִרְשַׁת שְׁמִינִי, בְּהַ מְסַפֵּר עַל מִיתָתָם שֶׁל שְׁנֵי בְּנֵי אֶהְרֵן גְּדָב וְאָבִיָּהוּא. לְאַחַר מִכּוֹן מְסַפֵּר: "וְאֵת שְׁעִיר הַחַטָּאת דֶּרֶשׁ דֶּרֶשׁ מִלְּשָׁה וְהִנֵּה שֶׁרְף וְיִקְצַף עַל אֱלִעֶזֶר וְעַל אֵיתָמָר בְּנֵי אֶהְרֵן הַנּוֹתָרִם לְאֹמֵר".

דֶּרֶשׁתוֹ הַנּוֹקְבַת שֶׁל הָרַב מִפּוֹנִיבּוֹ בְּשִׁמְחַת בַּר הַמְצוּהָ שֶׁל הַנְּעַר שְׁנִצַּל מִהַגָּטוֹ. כְּתוּב בְּפִרְשָׁה: "וְיִקְצַף עַל אֱלִעֶזֶר וְעַל אֵיתָמָר בְּנֵי אֶהְרֵן הַנּוֹתָרִם לְאֹמֵר" בְּאֵר רִש"י: "לְאֹמֵר - אָמַר לָהֶם, הַשִּׁיבוּנִי עַל דְּבָרֵי". בְּסִפְר "הָרַב מִפּוֹנִיבּוֹ" מְסַפֵּר כִּי מֶרֶן רַבִּי יוֹסֵף שְׁלוֹמָה כִּהֲנָמוּ וְצוֹק"ל - הָרַב מִפּוֹנִיבּוֹ, הַשְׁתַּתֵּף בְּשִׁמְחַת בַּר מְצוּהָ שֶׁל יְלָד אֶחָד מִתְּלִמֵּידי "בְּתֵי אָבוֹת".

שמים ותקדשו שם ה' יתברך, השיבוני אם כן על דברי, היכן הוא קדוש ה' שלכם?
"אף אתה", פנה הרב זצ"ל בהתלהבות אל נער בר המצוה, "נותרת? חידו מכל הילדים היהודים בגטו קובנא, הלא נותרת לקדש את שם ה', והקב"ה תובע ממך: "לאמר", "השיבוני על דברי", היכן הוא קדוש ה' שלך?"

"ולא רק אליך הוא קורא", השלים והפטיר בסיום דבריו, "היום הזה כל ילד יהודי חי הוא "נותר", והקב"ה מצפה ממנו שיקדש את שמו יתברך. ה"לאמר" בפרשת שמיני זועק ודורש מכל ילד יהודי: השיבוני על דברי", "השיבוני - נקדשוני!"

הקשה הרב מפוניבז', הלא המילה האחרונה בפסוק "לאמר" לכאורה מיתרת היא, כי בכל מקום שנכתב "לאמר", פגנת התורה לצוות למסר את הדברים לאחרים, ואלו כאן לא שיה לפרש כן. בגלל זה פרש רש"י: "לאמר - אמר להם, השיבוני על דברי", פרוש הדברים שמשו רבנו דרש מאלעזר ואיתמר תשובה. והמשיך לבאר: איזו תשובה דרש מהם משה רבנו? איזו טענה היתה עליהם?

אלא שאמרו חז"ל כי בעצם גם אלעזר ואיתמר היו ראויים להשרף, אם לא שרחם הקב"ה על אהרן. ולכן שאל אותם משה רבנו שאלה מחרידה ונוראה: למה נותרתם? בעבור מה הותר ה' אתכם? הלא מטרת השארותכם היא רק בעבור שתרבו כבוד

בדרך המצוות

דמא בן נתינה היתה אבן יקרה שהיתה נצרכת לחשן. הגיעו אליו חכמים לקנות אותה ממנו, אך מאחר שאביו ישן על מפתח האוצר בו היתה נתונה האבן, הוא לא העיר אותו, ובשכר זה נולדה לו פרה אדומה בעדרו, ושקלו לו ישראל זהב כמשקלה.

מדוע זמן הקב"ה דוקא פרה אדומה לדמא בן נתינה?
אנו קוראים השבוע את פרשת פרה - "ויקחו אליה פרה אדמה תמימה" (במדבר יט, כ). הגמרא במסכת עבודה זרה (כג, ב) מספרת כי אצל

וכך הראה לו כי הם יותר מדמא בן נתינה, אשר קיים מצות כבוד אב, שהיא מצוה שכלית המובנת לכל בר דעת.

וכך אמרו חז"ל (חולין דף ס') "וכי משה רבנו קניגי היה או בליסטרי היה" האם משה היה ממחה לחיות (זאולוג) או ציד חיות? מהיכן ידע כל כך הרבה על עולם החי? "מכאן תשובה לאומר 'אין תורה מן השמים'". הרי רק בחכמה אלקית נתן לדעת זאת! משה אמת ותורתו אמת!

הקשה על כך הרבי מקוצק זצ"ל, מדוע זמן לו הקב"ה דוקא מצות פרה אדומה, וכי חסר להקב"ה אפשוריות לזמן לאדם ממוז באפנים אחרים?

אלא, באר הרבי מקוצק, שבעקבות מצות כבוד אב שקיים דמא בן נתינה, נעשה קטרוג גדול בשמים על עם ישראל, הכיצד מכבד אותו גוי את אביו.

מה עשה הקב"ה? זמן לדמא בן נתינה פרה אדומה בעדרו, וכך ראה השטן שבגוי ישראל מוכנים לשלם כל הון שבעולם עבורה, לשם קיום המצוה, ואפילו שמצוה זו היא חק ואין ישראל מבינים את משמעותה.

בדרך הצדיקים

"אמור לי", פנה אליו רבי לוי יצחק, "האם לפריץ שבעירך יש כלב?" פליאתו של היהודי גברה. האם זה מה שחשוב לדעת לפני הכניסה ליום הקדוש?! אה הוא כלא את תמיהתו והשיב בחיוב, אכן, לפריץ יש כלב. "וימה הוא נותן לו לאכל?", המשיך הרבי לשאל. השיב האיש "בכל יום הוא קונה לו בשר משבח". קורת רוח נחה על פני הרבי הוא הרים את עיניו

בספר "ומתוק האור" (פרשת חקת) הביא מעשה שהיה עם רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל, שפעם צמד לגשת לפני העמוד לתפלת 'כל נדרי', ואף שכבר הגיעה השעה היעודה וכל הקהל המתין, שקוע היה הרבי בשרעפיו ולא החל להתפלל. לפתע התנער ופנה לאחוריו: "אולי נמצא כאן יהודי מכפר פלוני?" אכן היה שם יהודי מאותו הכפר. הוא נגש אל הרבי.

ציון ורבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"ה

תורה כְּדֵי הַנְּסִיעָה שָׁאֵל אוֹתוֹ הַפְּרִיץ לְמִטְרַת בּוֹאוֹ לְעִירָה. מְרִירוֹת נִכְרָה בְּקוֹלוֹ שֶׁל הַיְהוּדִי וְעַד מֵהֵרָה נִשְׁבֵּר קוֹלוֹ וְהוּא סֵפֶר בְּדַמְעוֹת לְפָרִיץ שֶׁהוּא נוֹדֵד בְּדַרְכִּים עַל מְנַת לְקַבֵּץ כֶּסֶפִּים לְחֻתְנַת בְּתוֹ, וְעַד כֹּה לֹא הִצְלִיחַ לְאַסֵּף כְּמַעֲט מְאוּמָה.

לְשִׁמְעַ דְּבָרָיו שֶׁלֶף הַפְּרִיץ אֶת אֲרָנְקוֹ וְהִעֲנִיק לוֹ בְּמִתְנָה כְּמָה מְאוֹת רוּבְּלִים.

זֶה הָיָה הַקְּטָרוֹג שֶׁהִתְעוֹרַר עַל יִשְׂרָאֵל - הַמְּשִׁיב רַבִּי לְוִי יִצְחָק - כִּי צִדַּד יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת שֶׁיְהוּדִים נוֹתְנִים פְּרוּטוֹת,

וְאֵלּוֹ הַגּוֹי מַעֲנִיק מִיַּד הוּן עֲנִק לְצַרְרָה הַכִּנְסַת כְּלֵה?!
עַד שֶׁעָלָה עַל דַּעְתִּי לְשָׂאֵל מֵה הַגּוֹי הַזֶּה נוֹתֵן לְכָלֵב שְׁלוֹ לְאָכֵל, וְכִשְׁהִתְבָּרַר לִי שֶׁהַכָּלֵב מְקַבֵּל מְנַת בְּשָׂר מְשֻׁבָּח, הַבְּנֵתִי כִּי סְכוּם זֶה שֶׁנָּתַן לַיְהוּדִי לֹא נָתַן לוֹ מְרַחֲמָנוֹת יִתְרָה, אֶלָּא מִשׁוּם תְּכוֹנַת הַבְּזוּזוֹנוֹת שֶׁל הַפְּרִיץ, וְכָךְ סָר הַקְּטָרוֹג מֵעַל יִשְׂרָאֵל!

לְשָׁמִים וְאָמַר: "שְׁמַעְתֶּם?", וּבְתוֹךְ רִגַע כְּבָר הִחַל לְפֹאֵם אֶת 'כָּל נִדְרֵי'.

מֵאַחַר יוֹתֵר הִסְבִּיר: בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, טָרַם הַכִּנְסָה הַיּוֹם הַקְּדוּשׁ, הָיָה בְּעוֹלָם קְטָרוֹג גְּדוֹל עַל עַם יִשְׂרָאֵל. וְכָל כֶּךָ לְמָה?

יְהוּדִי עֲנִי עָשָׂה אֶת דְּרָכּוֹ לְאַסּוֹף צְדָקָה עַל מְנַת לְחַתֵּן אֶת בְּתוּלָה הַמְּסֻכָּה אֶת רַגְלָיו מֵעִירָה לְעִירָה, וּבְכָל מְקוֹם הִצְלִיחַ לְאַסֵּף פְּרוּטוֹת אַחְדוֹת וְתוֹ לֹא. עִיף וּמְאֻכָּב עָשָׂה אֶת דְּרָכּוֹ לְעִירָה נוֹסֶפֶת, כְּשֶׁלְּפִתַּע עֲצָרָה אוֹתוֹ מִרְכָּבָה הַדּוּרָה.

הַפְּרִיץ שָׁיֵשֵׁב בְּתוֹכָהּ זָרַק בּוֹ מִבֶּטֶן וְאָמַר: "מֵה מַעֲשֵׂיךָ כָּאֵן, יְהוּדוֹן?"

"פְּנֵי מִי־עוֹדוֹת לְעִירָה הַקְּרוּבָה" לְחַשׁ הַיְהוּדִי בְּאִמָּה.
"גַּם אֲנִי נוֹסֵעַ לְשָׁם" הִגִּיב הַפְּרִיץ, "תּוֹכֵל לְעֻלוֹת עַל הַמְּרַכְבָּה שְׁלִי".

כְּמָה פְּרוֹת אֲדָמוֹת נַעֲשׂוּ?

כְּתַב הַרְמֵב"ם (הַלְכוֹת פְּרָה אֲדוּמָה פָּרָק ג' הַלְכָה ד'): "וְתִשַׁע פְּרוֹת אֲדָמוֹת נַעֲשׂוּ מִשְׁנַצְטוּוּ בְּמִצְוָה זוֹ עַד שֶׁחָרַב הַבַּיִת בְּשָׁנִיָּה, רְאִשׁוֹנָה עָשָׂה מִשָּׁה רַבְּנּוּ, שְׁנִיָּה עָשָׂה עֲזָרָא, וְשִׁבְעָה מַעֲזָרָא עַד חֲרָבֵן הַבַּיִת, וְהַעֲשִׂירִית יַעֲשֶׂה הַמְּלָךְ הַמְּשִׁיחַ מֵהֵרָה יִגְלֶה אֲכִי"ר.

רוֹצִים אֶת הָעוֹלָם אֲצִלְכֶם?

שְׁלַחוּ בַקְשָׁה לְדוֹא"ר zaida@kerenh.org.il וְנִשְׁלַח אֲלֵיכֶם!

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק המועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ד 5-804-659-95

התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כ"מ"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדדים פלוס" ברחבי הארץ